

Drepturile Omului în Republica Moldova: Premizele din 2007-2008 și situația din 2009

La data de 24 Noiembrie 2009, Asociația Promo-LEX organizează masa rotundă „Drepturile Omului în Republica Moldova: Premizele din 2007-2008 și situația din 2009”. Această masă rotundă reprezintă o continuare a activității Asociației Promo-LEX, care acordă asistență juridică, monitorizează drepturile omului, efectuează litigare strategică și campanii de advocacy în domeniul drepturilor omului. În cadrul mesei rotunde, Asociația Promo-LEX va prezenta Raportul “Drepturile Omului în Moldova 2007-2008” publicat cu suportul Asociației Avocaților Americani / Inițiativa pentru Supremăția Legii, Moldova (ABA/ROLI) prin Agenția Statelor Unite ale Americii pentru Dezvoltare Internațională (USAID).

Ion Manole, Președintele Asociației Promo-LEX, a menționat „În baza constatărilor Asociației Promo-LEX, cât și ai altor actori putem concluziona că pe parcursul anilor 2007-2008 au fost identificate un șir de probleme sistematice care pot duce la violarea unor drepturi garantate de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte. Cadrul legal în prezent în vigoare prevede că plângerile de tratament ilegal să fie pe deplin examinate, dar situația în acest sens este destul de critică, care arată multe cazuri în care, din diverse motive, de anchetă trece încet și inefficient. ”

Concluziile și recomandările acestui raport sunt prezentate pe scurt mai jos:

Dreptul la libertatea individuală și siguranța persoanei. Cifrele demonstrează că cel puțin 30% din persoanele reținute penal au fost private de libertate nejustificat, în privința acestora nefiind emise mandate de arestare. Totodată, s-a menținut tendința de privare arbitrară de libertate pentru comiterea contravențiilor administrative, în special pentru a cerceta eventualele implicații penale a persoanei. Cifrele demonstrează că circa 60% din reținerile administrative, pe categoriile de contravenții legate de nesubordonare, opunere de rezistență sau ultragiere a colaboratorilor organelor de drept, pot fi considerate nejustificate.

Dreptul la un proces echitabil. Raportul prezintă exemple de cazuri ce țin de nerespectarea de către procurori a prezumției de nevinovăție, nerespectarea termenelor rezonabile pentru examinarea cauzelor, mimarea anchetării cazurilor de tortură, precum și de lipsa transparenței la suspendarea cazurilor penale.

Drepturile electorale. În perioada de referință au fost efectuate modificări în legislația electorală, care în general au trezit suspiciuni ale opiniei publice. Astfel, a fost ridicat pragul electoral de la 4 la 6%, au fost restricționate drepturile persoanelor cu dublă sau multiplă cetățenie și au fost interzise blocurile electorale. Toate aceste modificări au fost lipsite de argumente logice, consecvente și discutate transparent sau democratic cu opinia publică și societatea civilă.

Dreptul la proprietate. Referitor la respectarea dreptului de proprietate pe parcursul anilor de referință au fost sesizate aceleași încălcări tipice care au fost atestate și în anii precedenți. În special se are în vedere încălcarea drepturilor foștilor deportați și deținuți politici, consecințele privatizării defectuoase a întreprinderilor, violarea dreptului de proprietate în regiunea de est a RM, netransparența operațiunilor fiscale, exproprierea terenurilor.

Dreptul la informație. Accesul la informație a devenit o problemă acută, mai ales că s-a observat tendința autorităților de împiedica accesul la informație pe motive formale, neântemeiate. Este evidentă discrepanța

dintre declarațiile oficialilor privind importanța accesului la informație și a transparenței în procesul decizional și realitatea propriu zisă. De asemenea lipsește un control sistematic și riguros asupra aplicării legislației în domeniu de către Guvern și Parlament.

Dreptul la întrunire. În anul 2007 s-au depistat mai multe cazuri de violare a dreptului la libertatea întrunirilor, însă datorită noii legi privind întrunirile din 22.02.2008 s-a observat o dinamică pozitivă a respectării acestui drept, cu toate acestea finele anului 2008 au culminat cu acțiuni ieșite din comun ale autoritățile care au violat flagrant și intenționat dreptul la libera întrunire.

Dreptul la muncă și drepturile sociale. În perioada 2007-2008 dreptul la muncă și protecție socială a fost deseori încălcat. Deși au fost implementate proiecte în domeniul dat, s-au adoptat un șir de hotărâri de Guvern, numărul cazurilor de încălcare a dreptului la un trai decent, la asistență și protecție socială, la ocrotirea sănătății, la protecție împotriva șomajului etc. este în continuă creștere. Potrivit unor estimări sub limita sărăciei trăiesc cca 40% din populația țării.

Regiunea Transnistreană. Situația locuitorilor din regiunea transnistreană rămâne a fi una gravă. Aceștia nu beneficiază de asistență și protecție socială din partea statului. Autoritățile constituționale au motivat incompetența lor de a le asigura drepturile sociale prin situația politică, funcționarea unui sistem separat de protecție socială în teritoriu, prin impedimentele cu care se confruntă în implementarea legilor etc. Rata de persoane private de libertate în regiunea transnistreană fiind de peste 6 ori mai mare ca media în țările membre ale Consiliului Europei.